

Koyrilærari í 25 ár:

At koyra bil er eitt handverk

-Tað er so ymiskt hvussu tað liggur fyri, tú kanst vera góður í teori, men eiðasørur bilførari

Tað eru ikki øll sum halda tað vera skemtiligt at koyra bil í nógvu ferðsluni í Havn.

Tað krevst helst eisini tolsemi, tá tú umframt hetta eisini skal læra fólk at snúga seg í ferðsluni.

Og kortini hevur Óli Jacobsen, koyrilærari í Havn júst arbeitt í hesum yrki í 25 ár. Honum dárar tað væl.

Óli Jacobsen er nú farin undir at geva unga ættarliðinum koyriundirvísing, sum hann eisini gav foreldrunum fyri 25 árum síðani. Frálæran er tó broytt munandi hetta tíðarskeiði.

Óli Jacobsen: - Eg plagi at siga, at koyring er eitt handverk. Tað er so ymiskt hvussu tað liggur fyri hjá tí einstaka.

Frálæra og praktik

Tú kanst hava lært teori frálæruna væl, men kanst samstundis vera eiðasørur at koyra bil. Tað eru hesir báðir lutir, sum koyrilæran skal læra næmingin at skilja, og at hava ábyrgd fyri tí, sum er kring teg.

- Tey ungu duga væl at koyra bil, men tey eru eisini uppalld við bili.

Tá Óli Jacobsen fyri 25 árum síðani fór at virka sum koyrilærari, noyddist hann at fáa eykaloyvi frá fútanum, tí eingin beinleiðis koyrilæraútbúgving hevði verið frammanundan.

Hann hevði tá koyrt taxakoyring í tvey ár, og treytirnar fyri at fáa hetta loyvi var, at annar persónur skrivaði undir, at Óli dugdi til hetta arbeiði.

Ein starvsbróður í Auto skrivaði undir, og Óli Jacobsen virkaði sum koyrilærari í trýggjar mánaðar. So fór hann til koyrilærararoyndina. Hetta var 3. september 1966.

Óli Jacobsen: - Øll koyriundirvísing fór fram í bilinum. Tá høvdu vit ikki teori, so sum vit kenna tað í dag.

Vit royndu tó at gera frálæruna so væl hóskaði

Mynd: Hildur Jan

sum til bar, eftir umstøðunum.

Leigað eitt kamar

Í 1973 leigaði eg mær eitt kamar í býnum, har 10 næmingar finga innivist.

Eg fekk fatir í nøkrum gomlum skulaborðum og einari litlari talvu. Hetta var fyrsta stigið í royndini at gera koyriundirvísingina betri og eftir teimum reglum, sum vóru galdandi aðrastaðni.

Í 1975 varð Tórshavnar Teoriskúli stovnaður, har allir koyrilærarar í Havn tóku seg saman um hetta tiltak.

Hvussu lærir tú t.d. ungan, kvikan 18 ára gamal drong

at koyra bil, sum oftani bert hugsar um ferð og spennandi bilar, og sum kanska er millum teirra, ið seinni eru orsök til ferðslu-óhapp?

- Tað er eisini ein partur av arbeiðinum, men eg noyðist at ásanna, at tað fer mær kalt eftir bakinum, tá eg hoyri um ferðslu-óhapp ella vanlukkur. Um tað er ein bilførari, sum hevur verið næmingur hjá mær, hugsar eg um hvat er skeiðt, frálæran ella uppalgingin.

- Hóast tú roynir at geva gentum og dreingjum somu frálæru, so ávirkar tað kortini ikki á sama hátt.

bil, og at læra næmingarnir, hvussu umráðandi tað er at kenna seg sjálvan og medmenniskju síni í ferðsluni, fekk eg á einum koyrilæraraskeiði í Noregi í 1977.

- Hóast vit høvdu útbýgt teori og koyriundirvísingina sum heild hesi árin, so var tað ein áhugaverd broyting, sum kom í, tá eg fekk vitan um, hvussu teir í Noregi undirvísti í ferðslupsykologi.

Neyðugt at kenna seg sjálvan

- Hetta er læran um at tað er neyðugt at kenna seg sjálvan og onnur, sum tú ferðast millum í bili.

Vit nýta sama frálærutílfar sum í Noregi, og tann maðurin, sum var skeiðleiðari hjá okkum, er í dag granskari í ferðslupsykologi.

Í ár hava tveir norskir serkønir í koyriundirvísing verið í Føroyum og hildið skeið fyri koyrilærarum, og teir skipaðu eisini frálæruna eftir sama mynstri.

- Eg hugsar at hetta er rætta leiðin at ganga, um vit skulu læra ungdomin at ferðast í ferðsluni.

Óli Jacobsen, koyrilærari: - Tað er vordíð meira áhugavert at vera koyrilærari í dag, tí upplæring er broytt so nógv og tí frálærutílfarið er meira menniskjansligt - serliga við tí ferðslupsykologisku frálæruni

Hvussu kanst tú ávirka bilførarar til størri ábyrgdarskulu?

- Eitt nú við at vísa á tilburðir í ferðsluni, orsakad av ósketni, tosa við teir, fáa teir at skilja tað - eg kenni ongan annan møguleika, sum kann bota um hesi viðurskipti.

Í Danmark hava teir t.d. eina koyribreyt, sum tey ungu læra seg at koyra. Har er eitt kontrolltorn við tekniskum tólum, sum koyrilærararnir kunnu gera óvirkin, soleiðis at næmingurin fær kendslu av, at hann ikki maktar koyriuppgávuna.

Hetta gevur næminginum eina kendslu av, at hann skal fara varisligari fram. Tað hava teir havt góðar royndir við í Danmark.

- Eg havi tó ikki havt so ringar royndir av teimum umleið 2000 næmingunum, sum eg havi lært at koyra bil.

Hevur tú havt næmingar, sum ongantíð finga koyrikorti?

- Tað er bert hent í tveimum førum øll hesi árin.

Um so er, at eg noyðist at ásanna, at fólk ikki kunnu fáa koyrikortið, havi eg sagt tað beinleiðis við tey, men eg kann ikki nokta teimum undirvísing.

Bert læknin kann nokta einum næmingi at fáa koyrikortið. Sjálvandi - um eg haldi at næmingurin nýtur óneyðugan pening og orku at fáa koyrikortið, so sigi eg honum tað.

Er munur á at læra fólk at koyra bil í dag, og fyri 25 árum síðan?

Fyrr var býurin langur og gøturnar smalar, men tá vóru eingir privatbilar.

Kortini vóru ferðslupróppar ták, tí bilførarar kendu ikki so væl ferðslureglurnar.

Eingi stór ferðsluóhapp vóru kortini, tí ferðin í býnum var bert 30 km. og 50 km.uttan fyri Havnina.

Stóra broytingin er at ferðastan í dag er meira skipað og at fólk hava fingið góða frálæru.

Áhugavert at vera koyrilærari

Tað er eisini vordíð meira áhugavert at vera koyrilærari, tí upplæringin er broytt so nógv og frálærutílfarið er meira spennandi - serliga við tí ferðslupsykologisku frálæruni.

Fólk eru eisini vordin meira upplýst um menniskjansligu støðuna og týðningin at bera seg rætt at í ferðsluni.

Tá vit hava royndir áðrenn fólk fara upp til endaligu koyriroyndina, er altíð eitt evnið um menniskjað - skeivleikar og dygdir, og tað er áhugavert fyri meg sum lærara at síggja, hvussu nógv næmingarnir hava tikið undir við júst hesi frálæru.

Er tað áhugavert at vera koyrilærari?

- Mær dárar væl hetta arbeiðið. Tú hittir nógv fólk, men tað er eisini mótumikið at arbeiða við fólk, tí øll eru so ymisk.

Vit kunnu ikki skapa menniskjuni eftir tí mynd, sum vit fegin vilja hava tey at vera t.d. í ferðsluni, men tað er altíð áhugavert at royna at fáa tað besta burturúr.

- Tað hugsar eg er og hevur verið tað áhugaverda í hesum arbeiði, sigur Óli Jacobsen at enda.

Dagny